

Záznam z jednání

Pracovního výboru Komise pro plánování v oblasti vod pro implementaci Rámcové směrnice o vodách (RSV KPOV)

Místo jednání: zasedací místnost č. 101, Ministerstvo zemědělství

Termín: 17. října 2023 od 10:00 hod.

Přítomni: zástupci Ministerstva zemědělství (MZe), Ministerstva životního prostředí (MŽP), státních podniků Povodí Labe (PLA), Povodí Moravy (PMO), Povodí Odry (POD), Povodí Ohře (POH), Povodí Vltavy (PVL), Výzkumného ústavu vodohospodářského T. G. Masaryka (VÚV), Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ), Ředitelství vodních cest ČR (ŘVC ČR), Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), zástupce Asociace krajů ČR (AK ČR).

Nepřítomni: zástupce Ministerstva dopravy.

Program jednání:

1. Úvod
 2. Aktuality v plánování v oblasti vod
 - a. Reporting plánů povodí
 - b. Příprava časového plánu a programu prací pro 4. plánovací období
 - c. Hodnocení stavu útvarů povrchových vod za období 2019–2021
 3. Legislativní návrhy Evropské komise se vztahem k plánování v oblasti vod
 - a. Revize seznamu prioritních látek
 - b. Revize směrnice o čištění městských odpadních vod
 - c. Nařízení o obnově přírody
 4. Mezinárodní spolupráce
 5. Různé
 - a. Aktualizace Rámcového programu monitoringu
 - b. Příprava zprávy o plnění programů opatření plánů povodí pro Evropskou komisi a vládu ČR
 - c. Příprava jednání KPOV
-

1. Úvod

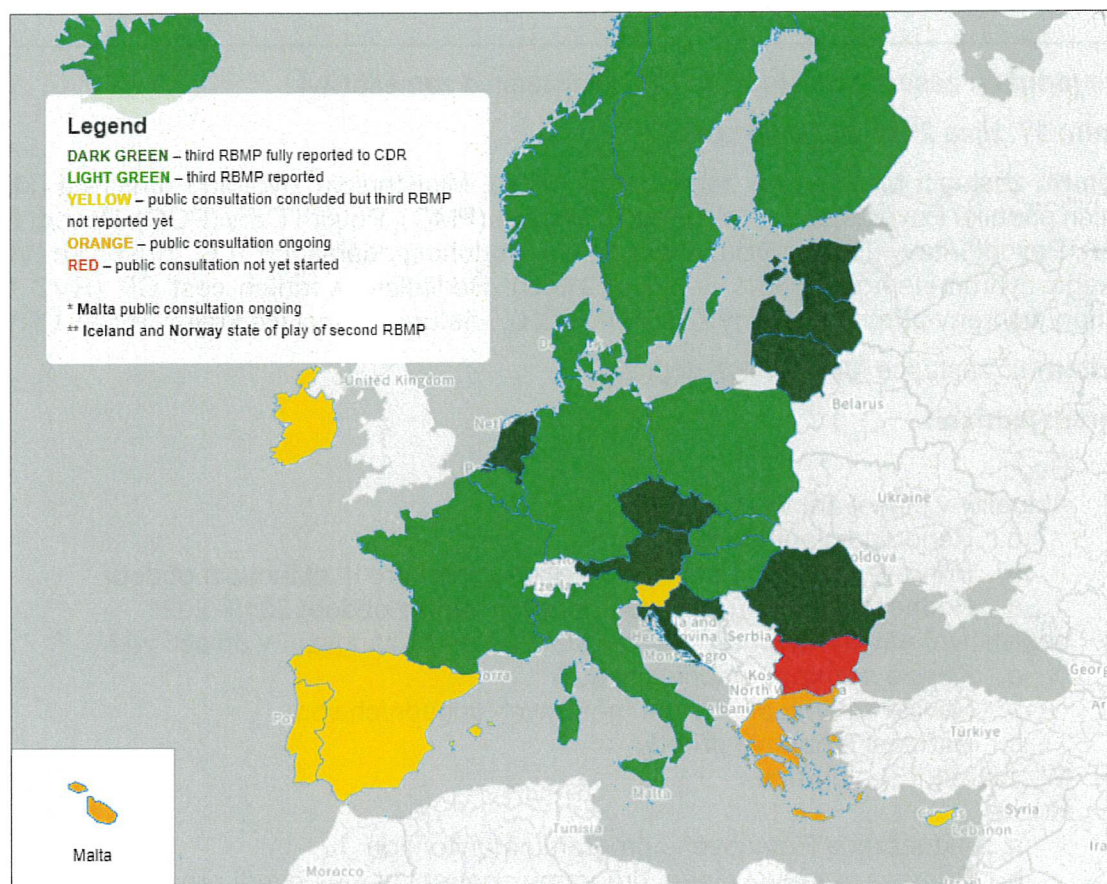
Jednání pracovního výboru zahájil Mgr. Faigl (MZe) přivítáním účastníků jednání. Představil program jednání a předal slovo Mgr. Ing. Tejkalové (MŽP), která též všechny přivítala. K navrženému programu nebyly uplatněny připomínky.

2. Aktuality v plánování v oblasti vod

Reporting plánů povodí

Mgr. Ing. Tejkalová informovala, že ČR 21. 7. 2023 úspěšně dokončila reporting národních plánů povodí. Evropská komise (EK) nicméně 21. 8. 2023 změnila guidance dokument, podle kterého se plány povodí reportují, a česká reportovaná data s ním po této změně nejsou v souladu. EK následně ČR 22. 8. 2023 vyzvala k opravě již odreportovaných dat dle nové verze guidance dokumentu. ČR v odpovědi na tuto žádost vysvětlila, že postupovala dle v té době platné verze guidance dokumentu, v souladu s RSV, a že tedy nespátřuje důvod data měnit. EK nicméně na úpravě dat trvá a upozornila, že se tato chyba promítne do Implementační zprávy EK. MŽP se v reakci na to dotázalo okolních států, zda jsou v podobné situaci. Německo i Rakousko odpovědělo, že požadavky EK na přepracování reportingu splnilo, úpravy se však týkaly jiných oblastí a typů dat. Na závěr zprávy k tomuto bodu byla

prezentována mapa stavu reportingu/schválení plánů povodí v zemích EU zveřejněná na internetovém portálu EK (viz níže),¹ ze které vyplývá, že Česká republika elektronický reporting dokončila.

Hodnocení stavu útvarů povrchových vod za období 2019 – 2021

Ing. Vyskoč (VÚV) v úvodu prezentace zrekapituloval legislativní požadavky na provádění hodnocení a uvedl, že pro čtvrté plány povodí (a související návrhy opatření či určení výjimek z dosažení dobrého stavu) bude využito příští hodnocení stavu povrchových vod podle dat za období 2022-2024. Hodnocení v období 2019 až 2021 bylo provedeno ve spolupráci řady odborných pracovišť. Dále byly stručně zrekapitulovány zdroje vstupů pro hodnocení a jejich změny oproti období 2016-2018. Z hlediska použité metodiky jsou období porovnatelná, mezi obdobími 2019-2021 a 2016-2018 pro chemický a ekologický stav/potenciál výsledky ovlivňuje zvýšení rozsahu sledovaných ukazatelů.

Prezentace byla doplněna řadou přehledových map a tabulek k výsledkům hodnocení a porovnání s předchozím obdobím. Poukázáno bylo na konkrétní ukazatele, které z hodnocení vycházely jako nejproblematictější. Bylo konstatováno, že i přes dílčí rozdíly ve výsledcích stavu útvarů povrchových vod mezi oběma porovnávanými obdobími, není celkový rozdíl mezi oběma obdobími výrazný.

¹ https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-framework-directive_en

3. Legislativní návrhy Evropské komise se vztahem k plánování v oblasti vod

Mgr. Ing. Tejkalová podala aktuální informace k revizi Rámcové směrnice o vodách (RSV), směrnice o ochraně podzemních vod a směrnice o normách environmentální kvality. Dne 27. 9. 2023 proběhlo on-line druhé zasedání pracovní skupiny Rady EU pro životní prostředí na téma revize RSV, na kterém byl představen kompromisní návrh španělského předsednictví Rady EU (ES PRES). Připomínky členských států směřovaly ke zmírnění některých málo realistických návrhů EK.

Další on-line jednání je naplánováno na 25. 10. 2023 a bude zaměřeno na směrnici o podzemních vodách. Dne 22. 11. 2023 proběhne on-line jednání k představení návrhu ES PRES ke směrnici o normách environmentální kvality a dne 11. 12. 2023 jednání s osobní účastí, na kterém ES PRES představí konečné návrhy k revidovaným směrnicím.

Mgr. Ing. Tejkalová dále uvedla informace k aktuálnímu stavu projednání návrhu nařízení o obnově přírody (NRL). Rada ENVI schválila 20. 6. 2023 kompromisní návrh připravený švédským předsednictvím Rady EU (SE PRES). V současnosti probíhají dialogy, tj. vyjednávání o finálním znění mezi Radou, Evropským parlamentem (EP) a EK.

Na expertní úrovni se schází ad-hoc pracovní skupina „Free Flowing Rivers“ zřízená v rámci pracovní skupiny ECOSTAT za účelem upřesnění některých pojmů potřebných k implementaci čl. 7 návrhu nařízení (např. definice volně tekoucího toku a jeho částí, minimální délka volně tekoucího toku). V současné době ad-hoc pracovní skupina dokončuje metodický postup (guidance dokument), který by měl být představen na on-line workshopu ve dnech 30. 11. a 1. 12. 2023. Informace o vývoji těchto metodických prací doplnila Ing. Vlková (POH).

Mgr. Faigl v této souvislosti požádal o bližší informace k projektu AOPK ČR zaměřenému na mapování vodních toků. Dr. Kujanová (AOPK) uvedla, že se jedná o projekt Pasportizace vodních toků, zaměřený na terénní sběr hydromorfologických parametrů vodních toků a návrh opatření/managementu, financovaný z Národního plánu obnovy. Realizace projektu byla zahájena v květnu 2023 a bude trvat do listopadu 2025. Pasportizace je zaměřena zejména na drobné vodní toky a má dokumentovat 26 tis. km jejich délky. Kromě překážek, charakteru toků (např. typu opevnění) budou evidovány také výpusti odpadních vod.

Mgr. Faigl dále informoval o aktuálním stavu prací na revizi směrnice o čištění městských odpadních vod (UWWTD). Ministři životního prostředí na Radě ENVI dne 16. 10. 2023 v Lucemburku projednali aktuální verzi kompromisního návrhu revize UWWTD zpracovaného ES PRES a vyjádřili stanoviska jednotlivých členských států k textu návrhu. Pro obecný přístup se vyjádřila kvalifikovaná většina členských států. V souvislosti s dotazem zástupce Asociace krajů na předpokládané dopady revize UWWTD bylo přislíbeno rozeslání aktuálního návrhu revize této směrnice všem členům RSV KPOV.

4. Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní komise pro ochranu Labe (MKOL)

Probíhá analýza 23 vybraných témat z vyhodnocení připomínek veřejnosti k významným problémům nakládání s vodami z roku 2020 a k návrhu aktualizace Mezinárodního plánu oblasti povodí Labe. Ve dnech 11. a 12. 10. 2023 proběhl v Karlových Varech 20. Magdeburský seminář o ochraně vod, jehož organizátorem byl státní podnik Povodí Ohře.

Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním (MKOOpZ)

Pracovní skupina G3 „Havarijní znečištění“ dokončila aktualizaci Mezinárodního varovného a poplachového plánu Odry (MVPPPO), který byl v květnu 2023 přijat vedoucími delegací MKOOpZ. V červenci 2023 byla dokončena aktualizace Geoportálu. Ad-hoc pracovní podskupina „Hornictví“ diskutovala stanovení kritérií pro vymezení vodních útvarů (VÚ), které jsou nebo mohou být negativně dotčeny těžbou hnědého uhlí.

Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje (MKOD)

V červnu 2023 proběhl workshop vedoucích delegací a expertů na téma sucho a nedostatek vody. Sucho by mělo být zahrnuto do plánovacího procesu při další aktualizaci Plánů mezinárodní oblasti povodí Dunaje. Byly vybrány hlavní oblasti budoucí výzkumné expedice JDS5 a dokončeny projekty „Danube Hazard m3c“ a „Tid(y) up“. Byly modernizovány internetové stránky a spuštěn interaktivní prohlížeč map. V červnu 2023 proběhly v Praze a CHKO Pálava oslavy Mezinárodního dne Dunaje.

Česko-německá komise pro hraniční vody

Stálý výbor Sasko – podána žádost Saské rozvojové banky o Interreg projekt „AKWA“ (Dopady změny klimatu na přeshraniční VÚ na česko-saské hranici), jehož cílem je zlepšení stavu vybraných přeshraničních VÚ, zvýšení odolnosti vůči změnám klimatu, společně návrh opatření ke zlepšení jakosti vod pro vybrané přeshraniční VÚ.

Stálý výbor Bavorsko – opět řešena otázka eliminace vnosu rtuti na území ČR, bavorská strana přislíbila vybudování automatického zařízení pro odběr vzorků na Reslavě. Podrobnosti představeny na jednání 16. 10. 2023.

Česko-rakouská komise pro hraniční vody

Vytvořen návrh aktualizace Směrnice pro varovnou službu na česko-rakouských hraničních vodách, který plánují zmocněnci obou vlád schválit při společném setkání v prosinci 2023. Započata společná jednání zástupců obou stran s vedením firmy Jungbunslauer v Pernhofenu ohledně prodloužení vodoprávního povolení k vypouštění odpadních vod do hraniční řeky Dyje (aktuální povolení má platnost do 31. 12. 2027).

Česko-polská komise pro hraniční vody

Aktuálně nejzávažnějším tématem je problematika výskytu tzv. „zlaté řasy“ (*Prymnesium parvum*). V říjnu 2023 proběhla mezistátní konzultace k polskému záměru „Zřízení hospodářství odpadních vod v rámci stavby Centra běžeckého lyžování a biatlonu ve městě Szklarska Poręba – Jakuszyce“, který může potenciálně ohrozit kvalitu českého vodního toku Milnice. Proběhla bilance fungování těsnicí stěny u dolu Turów po roce provozu a výstavbě zemního valu.

Česko-slovenská komise pro hraniční vody

Probíhá několik projektů v rámci programu Interreg a byly schváleny první společné přeshraniční útvary podzemních vod v ČR a v SR. Došlo rovněž k posunu v řešení problematiky majetkoprávního vypořádání pozemků na řece Moravě.

Informace z pracovních skupin pro implementaci RSV

V rámci Strategické koordinační skupiny (SCG) se připravuje program prací a nové mandáty pracovních skupin pro období 2024-2027. Byla podána informace o přípravě implementačních zpráv, které bude připravovat EK pro EP a jednotlivé členské státy. Výbor Article 21 v září 2023 jednomyslně schválil návrh nového nařízení, kterým se podle RSV stanoví hodnoty pro klasifikace monitorovacích systémů členských států vyplývající z mezikalibračního porovnání.

Návrh půjde dále do legislativního procesu, na jehož konci bude zrušeno předchozí nařízení z roku 2018.

Pracovní skupina ECOSTAT se významně zabývala dvěma tématy, a to interkalibrací biologických složek a hydromorfologií. V případě interkalibrace bude původní termín přijetí posunut z prosince 2023 na jaro 2024. Proběhlo dotazníkové šetření mezi členskými státy zaměřené na makrofyta ve skupině velké řeky. V rámci tématu hydromorfologie byla sestavena skupina pro vytvoření pracovního postupu hodnocení hydromorfologického stavu VÚ typ jezero (včetně vodních nádrží a rybníků).

V rámci ad-hoc pracovní skupiny Water Scarcity and Drought byly členské státy vyzvány k vyplnění šablon příkladů dobré praxe v oblasti alokace vodních zdrojů, minimálních zůstatkových průtoků a vodní bilance. Skupina Groundwater uspořádala 9. a 10. 10. 2023 v Madridu workshop zaměřený na klimatickou změnu v podzemních vodách, kde byly prezentovány výsledky odborných studií. Na následném zasedání skupiny byl projednáván „Watch list“, monitoring a hodnocení podzemních vod s přihlédnutím ke změně klimatu, umělá infiltrace, propojení současné evropské legislativy s novou směrnicí o pitné vodě a indikátory pro podzemní vody v souvislosti s pokrokem v dosahování dobrého stavu.

Mgr. Faigl referoval o jednání vodních a mořských ředitelů ve dnech 5. – 6. 6. 2023 ve Saltsjöbadenu ve Švédsku. Mezi diskutovaná témata patřilo především NRL a nezhoršování stavu VÚ. EK vnímá NRL jako nástroj, který má členským státům napomoci při implementaci existujících směrnic. V návaznosti na rozsudek Soudního dvora EU, podle něhož je i dočasné zhoršení v průběhu realizace projektu nutno považovat za zhoršení stavu a aplikovat na něj výjimku podle čl. 4 odst. 7 RSV, prezentovalo Dánsko, Nizozemsko, Belgie a Švédsko problematické případy implementace. Např. uvolnění polutantů prohrábkou koryta vodního toku, které vede ke zhoršení chemického stavu nebo odčerpání průsakové vody při výstavbě, která obsahuje PFAS. Některé členské státy v návaznosti na diskusi navrhly úpravu čl. 4 odst. 7 RSV tak, aby zohledňovala vyvstálé problémy. Nutno je rovněž aktualizovat směrný dokument k čl. 4 odst. 7 RSV. Členské státy byly informovány, že celkem 9 států EU (včetně ČR) se rozhodlo neuplatnit na svém území nařízení o minimálních požadavcích na opětovné využívání vody (water reuse) v zemědělství.

5. Různé

Aktualizace Rámcového programu monitoringu (RPM)

Mgr. Ing. Tejkalová informovala o záměru MŽP a MZe aktualizovat dohodu o monitoringu z roku 2018 tak, aby platila ve stávajícím znění do konce roku 2024, tedy po dobu platnosti aktuálního RPM. Souběžně s aktualizací RPM bude připravena nová dohoda o monitoringu mezi MZe a MŽP pro období let 2025–2030. Práce na aktualizaci RPM probíhají, schválen bude nejpozději do 30. 6. 2024.

Na dotaz k monitoringu podzemních vod bylo Dr. Kodešem (ČHMÚ) odpovězeno, že tento monitoring v letošním roce neprobíhá a bude probíhat až v roce 2024. Data za rok 2023 nebudou k dispozici. Bylo vysvětleno, že příčinou je zrušení příslušné veřejné zakázky Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže, který shledal podmínky výběrového řízení jako diskriminační v souvislosti s požadavkem na předložení referencí na realizované zakázky uchazečů.

Mgr. Havlíčková (MŽP) informovala o financování monitoringu chráněných území. Plnění za rok 2023 je v současnosti smluvně zajištěno s jednotlivými státními podniky Povodí, přičemž jej hradí MŽP až do výše 2 mil. Kč. Pro potřeby zajištění monitoringu v roce 2024 se předpokládá obdobný postup jako v roce 2023, tj. smluvní zajištění monitoringu s příslušnými podniky Povodí. Monitoring stojatých vod nebyl dosud vyřešen.

Příprava časového plánu a programu prací (ČP+PP) pro 4. plánovací období

Mgr. Faigl informoval o přípravě časového plánu a programu prací pro 4. plánovací období. Podle § 25 odst. 1 písm. a) bod 2 vodního zákona musí být ČP+PP zveřejněn k připomínkám uživatelů vody a veřejnosti nejméně 3 roky před začátkem příslušného období. Ke zveřejnění návrhu ČP+PP tedy musí dojít nejpozději 21. 12. 2024. Byla zahájena aktualizace na úrovni MZe a MŽP. V ČP+PP bude ve spolupráci s odd. SEA MŽP zohledněno zpracování SEA na úrovni PDP. Náměty pro aktualizaci ČP+PP lze zaslat do 7. 11. 2023 na e-mailové adresy ladislav.faigl@mze.cz a jana.tejkalova@mzp.cz.

Posuzování a řízení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody určené k lidské spotřebě

Požadavek na posuzování a řízení rizik částí povodí souvisejících s místy odběru vody určené k lidské spotřebě vyplývá z čl. 8 směrnice 2020/2184 o jakosti vody určené k lidské spotřebě, který transponuje příloha č. 3 bod 4 vyhlášky č. 50/2023 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik. Posouzení bude součástí plánů dílčích povodí. Poprvé musí být posouzení zpracováno do 12. 7. 2027 a následně se každých šest let bude aktualizovat. Zpracovatelem jsou správci povodí. Metodiku k provedení posouzení zpracovává VÚV.

Problematicke bude věnován blok „Ochrana vodních zdrojů v povodí“ v rámci Národního dialogu o vodě dne 25. 10. 2023 v hotelu Skalský Dvůr.

Dále proběhla diskuse na téma referenčního období, zveřejňování posouzení podle čl. 8 směrnice 2020/2184 k připomínkám uživatelů vody a veřejnosti (spolu s plány dílčích povodí) a posouzení v procesu SEA. V souvislosti s druhým tématem doporučil Ing. Beneš (PVL) konzultovat tuto otázku s pracovníky krizového řízení.

Příprava zprávy o plnění programů opatření plánů povodí pro Evropskou komisi a vládu ČR
Mgr. Faigl připomněl termíny vyplývající z RSV a vodního zákona pro podání zprávy o plnění programů opatření plánů povodí. V této souvislosti proběhne v roce 2024 sběr informací o stavu plnění všech opatření navržených v plánech povodí pro 3. plánovací období. EK bude zpráva o pokroku dosaženém při provádění programů opatření předána do tří let od zveřejnění aktualizace plánu povodí, vládě ČR bude souhrnná zpráva předložena v roce 2025 prostřednictvím Zprávy o stavu vodního hospodářství ČR v roce 2024.

Ostatní

K dotazu na aktualizaci maket plánů povodí Mgr. Faigl odpověděl, že aktualizace maket bude zpracována svépomocí, termín zpracování zatím není stanoven.

V Praze dne 15. 11. 2023

Zaznamenali: Ing. Jiří Hladovec, Ing. Vít Růžička, Ing. Elen Šimáčková

Schválil: Mgr. Ladislav Faigl